

[Elmqvist.]

Norge! Se, hvordan de mange Højesterets-sagførere i Norge har forøget Appellernes Antal. I øvrigt er det ikke alene det ærede Medlem Hr. C. C. Heilesen, men ogsaa andre Modstandere af en udvidet Adgang til at møde for Højesteret, der har henvist til Norge.

Jeg skal heroverfor bemærke, at Forholdene i Norge slet ikke kan sammenlignes med Forholdene her i Landet. Hvorledes er nemlig Forholdene i Norge? Jeg vil gerne bede ærede Medlemmer, som interesserer sig for dette Spørgsmaal, lægge Mærke dertil. I Norge er Underretterne første Instans for alle Sager; Sager paa under 5 000 Kr. appelleres fra Underret til Overret, Sager paa over 5 000 Kr. appelleres direkte fra Underret til Højesteret. Her i Landet er Landsretterne første Instans for alle Sager paa over 1 000 Kr. med Højesteret som Appellinstans. Hvilken betydelig Forskel der ligger heri, vil sikkert staa alle klart. Forskellen er den, at her i Landet behandler Højesteret kun de Sager, der er behandlet og paadømt af en højere Instans, nemlig Landsretten. I Norge behandler Højesteret derimod kun de Sager, der er paadømt af den lavere Instans, Underretten, derimod ikke de Sager, som er paadømt af den højere Instans, den norske Overret; og at der selvfølgelig maa blive en stærkere Trang til Appel til Højesteret i Sager, som kun er paadømt af den lavere Instans, Underretten, end i Sager, der er paadømt, som her i Landet, af den højere Instans, synes jeg er ganske selvindlysende. Jeg kan ikke tænke mig andet end, at ærede Medlemmer kan indse og forstaa, at der som Følge heraf er en stor Forskel mellem Forholdene i Norge og her, og derfor er det ogsaa absolut forkert at sammenligne Forholdene i Norge med Forholdene i Danmark. Det er følgelig ganske forkert, naar man søger at give de mange Højesterets-sagførere i Norge Skylden for de forholdsvis flere Appeller i Norge. Grunden er den, jeg har nævnt.

Dertil kommer det Spørgsmaal: Betyder det, at der i Norge er flere Appeller end her i Landet, at der overhovedet bliver appelleret for meget i Norge? Statistikken fra Norge viser, at det betyder det absolut ikke. Statistikken viser, at Procenten af de Sager, som bliver ændret ved Appel til Højesteret i Norge, er noget lignende som her i Danmark, hvilket beviser, at der, som Ordningen er i Norge, slet ikke bliver appelleret for meget i Norge i Forhold til her i Landet. Jeg kan derfor slet ikke anerkende det ærede Medlem Hr. C. C. Heilesens

Sammenligning mellem Forholdene i Norge og i Danmark.

Men dertil kommer yderligere, at det ærede Medlem jo kun har fremhævet det, han mente var Ulemperne ved Ordningen i Norge, han har ikke fremdraget en eneste Røst fra Norge, der talte for en videre Adgang til at møde for Højesteret, i hvert Fald i egne Sager. Jeg vil gerne have Lov til at fremføre en enkelt saadan Røst, og jeg skal da henvise til en Udtalelse af den norske tidligere Højesterets-sagfører, nu Højesteretsdommer, Ferdinand Schjelderup, der har haft en meget betydelig Indflydelse paa den nuværende norske Procesordnings Tilblivelse. Denne norske Højesteretsdommer, der for nogle Aar siden var Højesterets-sagfører, og som altsaa har prøvet at være baade udenfor og indenfor Højesterets Skranke, siger i „Tidsskrift for Retsvidenskab“ for 1926, Side 336 — jeg beder om Formandens Tilladelse til at citere:

„En naturlig Følge af, at man bare faar een Ankeinstans, bør det være, at Parternes Sagførere ved første Instans faar Adgang til ogsaa at møde for Højesteret“ —

altsaa akkurat det samme, som vi ønsker, der er Tilhængere af en udvidet Adgang til at møde for Højesteret. Og han føjer til:

„Undertiden vil deres Lokalkendskab til Forholdene komme godt med, og ofte vil det falde billigere for Parterne. Men da bør vel neppe Eksamenskarakteren Laudabilis være en Betingelse for Adgang til Advokatprøven; i Stedet for kunde der forlanges en noget længere Sagførerpraksis. Resten vil den mundtlige Procedure i første Instans besørge; ligesom den vil fremtvinge større juridiske Kundskaber, vil den uvægerlig ogsaa øge vor Evne til koncentreret Fremstilling.“

Denne ansete norske Jurist siger altsaa akkurat det samme, som vi som Mindretal i Retsplejeudvalget har sagt; han siger, at en vis Aarrække som praktiserende Sagfører bør være afgørende for, at man kan føre sine egne Sager op til Højesteret, og han siger, at denne Ordning vil blive billigere for Befolkningen. Han gaar ogsaa, vil jeg gerne tilføje, væk fra Kravet om første Karakter, og jeg vil i denne Forbindelse bemærke, at ogsaa jeg er en Modstander af dette Krav. Jeg kan henholde mig til, hvad det ærede Medlem Hr. Hans Rasmussen udtalte herom; heller ikke jeg mener, at det, at man har faaet første Karakter, er et afgørende Bevis senere i Livet for, at man er en dygtigere Procedør end den Sagfører, der ved Eksamen har faaet en stor anden Karakter. Dette er